

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS
4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ
IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“
04.5.1-TID-R-516 PRIEMONĖS „PĖSČIŲJŲ IR DVIRAČIŲ TAKŲ
REKONSTRUKCIJA IR PLĖTRA“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ
APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.5.1-TID-R-516 priemonės „Pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ priemonės 04.5.1-TID-R-516 „Pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, projektų vykdytojai, įgyvendindami pagal Aprašą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – projektas), taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 3-285(1.5 E) „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašų patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1326 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“;

2.4. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m.

spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Ministerija) ir Transporto investicijų direkcija (toliau – įgyvendinančioji institucija).

5. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

6. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama regiono projektų planavimo būdu.

7. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 8 688 601 (aštuonių milijonų šešių šimtų aštuoniasdešimt aštuonių tūkstančių šešių šimtų vieno) euro, iš kurių iki 8 688 601 (aštuonių milijonų šešių šimtų aštuoniasdešimt aštuonių tūkstančių šešių šimtų vieno) euro – Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo) lėšos. Iš jų 521 316 (penki šimtai dvidešimt vienas tūkstantis tris šimtai šešiolika) eurų Europos regioninės plėtros fondo lėšų (toliau – veiklos lėšų rezervas) galės būti skirta projektams finansuoti tik Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus Veiksmų programos priedo pakeitimą, kuriuo veiklos lėšų rezervas bus skirtas Veiksmų programos 4 prioritetui įgyvendinti. Priimdama sprendimą dėl projektų finansavimo, Ministerija turi teisę šiame punkte nurodytas sumas padidinti, neviršydamą Priemonių įgyvendinimo plane nurodytos Priemonei skirtos lėšų sumos ir nepažeisdama teisėtų pareiškėjų lūkesčių.

8. ES struktūrinių fondų lėšų regionams limitai:

8.1. Pagal Aprašą skiriamų finansavimo lėšų paskirstymas regionams:

Regiono pavadinimas	ES struktūrinių fondų lėšų suma, Eur
Alytaus	415732
Kauno	1629347
Klaipėdos	912979
Marijampolės	427431
Panevėžio	662384
Šiaulių	792941
Tauragės	290368
Telšių	403763
Utenos	395552
Vilniaus	2236778
Iš viso:	8167285

Pastaba: veiklos lėšų rezervas regionams paskirstomas tik Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus Veiksmų programos priedo pakeitimą, kuriuo veiklos lėšų rezervas bus skirtas Veiksmų programos 4 prioritetui įgyvendinti.

8.2. Priemonei skirtos ES struktūrinių fondų lėšos, dėl kurių kasmet turi būti pasirašytos projektų sutartys, pagal regionus:

Regiono pavadinimas	ES lėšų suma, Eur							
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Iš viso konkrečiam regionui per 2014–2020 m.
Alytaus	0	0	44227	88454	176907	132680	0	442268
Kauno	0	0	173335	346670	693339	520004	0	1733348
Klaipėdos	0	0	97125	194251	388502	291376	0	971254
Marijampolės	0	0	45471	90943	181886	136414	0	454714
Panevėžio	0	0	70466	140933	281866	211399	0	704664
Šiaulių	0	0	84355	168711	337422	253066	0	843554
Tauragės	0	0	30890	61780	123561	92671	0	308902
Telšių	0	0	42954	85907	171814	128861	0	429536
Utenos	0	0	42080	84160	168320	126240	0	420800
Vilniaus	0	0	237957	475911	951824	713869	0	2379561
Iš viso regionams konkrečiais metais:	0	0	868860	1737720	3475441	2606580	0	8688601

8.3. Priemonei skirtos ES struktūrinių fondų lėšos, kurios kasmet turi būti pripažįstamos deklaruotinomis, pagal regionus:

Regiono pavadinimas	ES lėšų suma, Eur										Iš viso konkrečiam regionui per 2015–2023 m.
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	
Alytaus	0	0	0	44227	88454	88454	88452	88454	44227	0	442268
Kauno	0	0	0	173335	346670	346670	346668	346670	173335	0	1733348
Klaipėdos	0	0	0	97125	194251	194251	194251	194251	97125	0	971254
Marijampolės	0	0	0	45471	90943	90943	90943	90943	45471	0	454714
Panevėžio	0	0	0	70466	140933	140933	140933	140933	70466	0	704664
Šiaulių	0	0	0	84355	168711	168711	168711	168711	84355	0	843554
Tauragės	0	0	0	30890	61780	61780	61782	61780	30890	0	308902
Telšių	0	0	0	42954	85907	85907	85907	85907	42954	0	429536
Utenos	0	0	0	42080	84160	84160	84160	84160	42080	0	420800
Vilniaus	0	0	0	237957	475911	475911	475914	475911	237957	0	2379561
Iš viso regionams konkrečiais metais:	0	0	0	868860	1737720	1737720	1737721	1737720	868860	0	8688601

9. Priemonės tikslas – pagerinti susisiekimą pėsčiųjų ir dviračių takais, siekiant padidinti gyventojų mobilumą ir prisidėti prie aplinkos taršos mažinimo.

10. Pagal Aprašą remiama ši veikla – pėsčiųjų ir dviračių takų ir dviračių juostų tiesimas ir rekonstrukcija.

11. Pagal Apraše nurodytas remiamas veiklas regionų projektų sąrašus numatoma sudaryti 2016 m. II ketvirtį.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

12. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai yra savivaldybių administracijos, galimi partneriai yra privatūs juridiniai asmenys (tais atvejais, kai projektai įgyvendinami viešos ir privačios partnerystės būdu).

13. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

14. Privatus subjektas gali būti partneris, jei projektui įgyvendinti buvo sudaryta partnerystės sutartis, vadovaujantis Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“, ir Centrinės projektų valdymo agentūros parengtomis metodinėmis rekomendacijomis dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo, skelbiamomis interneto svetainėje www.ppplietuva.lt.

15. Pareiškėjas yra tiesiogiai atsakingas už projekto parengimą, įgyvendinimą ir rezultatus nepriklausomai nuo to, ar pareiškėjas projektą įgyvendina vienas ar kartu su partneriu.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

16. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

17. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus:

17.1. Projektas turi atitikti Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos patvirtinimo“, 3 tikslo „Skatinti vietinio (miestų ir priemiesčių) transporto sistemos darnumą“ 3 uždavinį „Skatinti dviračių transporto infrastruktūros plėtrą miestuose: kurti vientiso dviračių tinklo sistemas, integruoti dviračių transporto infrastruktūrą į bendrą transporto sistemą, siekti, kad pėsčiųjų ir dviračių tinklo plėtra būtų patraukli ir saugi jos naudotojui“.

17.2. Projektas, turi atitikti regiono plėtros planą, patvirtintą regiono plėtros tarybos sprendimu.

17.3. Projektas, turi atitikti savivaldybės strateginį veiklos planą, patvirtintą savivaldybės tarybos sprendimu.

18. Pagal Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

19. Teikiamų pagal Aprašą projektų veiklų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 36 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

20. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka.

21. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

22. Projektu turi būti siekiama bent vieno iš toliau išvardytų Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių:

22.1. produkto tipo rodiklio „Įrengtų naujų dviračių ir / ar pėsčiųjų takų ir / ar trasų ilgis“, kodas P.S.321;

22.2. produkto tipo rodiklio „Rekonstruotų dviračių ir / ar pėsčiųjų takų ir / ar trasų ilgis“, kodas P.S.322.

23. Projektu turi būti siekiama Aprašo 21 punkte nustatyto stebėsenos rodiklio reikšmių, atsižvelgiant į pateiktoje lentelėje konkrečiam regionui nustatytas tarpines ir galutines stebėsenos rodiklių reikšmes.

Regionas	„Įrengtų naujų dviračių ir / ar pėsčiųjų takų ir / ar trasų ilgis“ (kodas P.S.321), ne mažiau kaip		„Rekonstruotų dviračių ir / ar pėsčiųjų takų ir / ar trasų ilgis“ (kodas P.S.322), ne mažiau kaip	
	Tarpinė reikšmė 2018 m. pab.	Galutinė reikšmė 2023 m. pab.	Tarpinė reikšmė 2018 m. pab.	Galutinė reikšmė 2023 m. pab.
Alytaus	0	0,3	0	0,6
Kauno	0	1,0	0	2,0
Klaipėdos	0	0,6	0	1,2
Marijampolės	0	0,3	0	0,6
Panevėžio	0	0,4	0	0,8
Šiaulių	0	0,5	0	1,0
Tauragės	0	0,2	0	0,4
Telšių	0	0,2	0	0,4
Utenos	0	0,2	0	0,4
Vilniaus	0	1,3	0	2,6
Iš viso:	0	5	0	10

24. Aprašo 21 punkte nurodytų Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai nustatyti Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše. Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai skelbiami ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

25. Projekto parengtumui taikomi šie reikalavimai:

25.1. Iki paraiškos pateikimo turi būti teisės aktų nustatyta tvarka parengta projektui įgyvendinti reikiama dokumentacija:

25.1.1. patvirtintas statinio projektas;

25.1.2. gautas statinio projekto ekspertizės aktas su išvada, kad projektą galima tvirtinti;

25.1.3. jei, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (toliau – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas), privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, pareiškėjas (partneris) iki paraiškos pateikimo turi būti parengęs poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir turėti atsakingos institucijos sprendimą ar atrankos išvadą (kopiją);

25.1.4. jei, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, poveikio aplinkai vertinimo atlikti neprivaloma, pareiškėjas (partneris) argumentuotai raštu turi informuoti, kad projektui netaikomas reikalavimas dėl poveikio aplinkai vertinimo;

25.1.5. jei planuojama ūkinė veikla (arba planų ar programų įgyvendinimas) susijusi (-ęs) su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis ar artima tokių teritorijų aplinka, iki paraiškos pateikimo privaloma nustatyti „Natura 2000“ teritorijų reikšmingumą, vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 „Dėl Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis ir turėti atsakingos institucijos išduotą Planuojamos ūkinės veiklos poveikio įgyvendintoms įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvadą (kopiją);

25.1.6. gautas statybą leidžiantis dokumentas.

25.2. Pareiškėjas turi būti įvykdęs bent vienos Aprašo 10 punkte nurodytos veiklos viešųjų pirkimų procedūras ir jos viešųjų pirkimų dokumentus suderinęs su įgyvendinančiąja institucija iki paraiškos pateikimo.

25.3. Jeigu įgyvendinant projektą planuojama pasirašyti kelias Aprašo 10 punkte nurodytų veiklų viešųjų pirkimų sutartis, pareiškėjas turi užtikrinti nepertraukiamą projekto įgyvendinimo eigą: pirmoji viešųjų pirkimų rangos sutartis turi būti sudaryta ir suderinta su įgyvendinančiąja institucija iki paraiškos pateikimo, o paskesnės viešųjų pirkimų sutarties sudarymo data negali būti vėlesnė nei prieš tai sudarytos viešųjų pirkimų sutarties darbų atlikimo termino pabaigos data.

25.4. Iki paraiškos pateikimo neturi būti nesibaigusių teisminių ginčų (jei tokių buvo) vykdomuose projekto 10 punkte nurodytos veiklos viešųjų pirkimų procesuose.

25.5. Iki paraiškos pateikimo pareiškėjas turi būti parengęs projekto viešųjų pirkimų grafiką pagal formą, nustatytą Aprašo 2 priede ir jį suderinęs su įgyvendinančiąja institucija.

26. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

27. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui. Projektu turi būti prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo, t. y. projekto paraiškoje pagrindžiama, kaip projekto investicijomis prisidedama prie aplinkosauginių sąlygų regione gerinimo.

28. Pagal Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

29. Priemonės lėšomis finansuojamų naujų ar rekonstruojamų pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimas ir jų tiesyba turi atitikti Pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimo rekomendacijų R PDTP 12, patvirtintų Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. V-294 „Dėl Pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimo rekomendacijas R PDTP 12 patvirtinimo“ nuostatas.

30. Projekto investicijos turi būti skirtos viešajai transporto infrastruktūrai, pritaikytai naudotis visų visuomenės grupių atstovams, rekonstruoti ir (ar) sukurti.

31. Jei projektas įgyvendinamas viešosios ir privačios partnerystės būdu, viešosios ir privačios partnerystės sutartis turi atitikti 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos deleguoto reglamento (ES) 2015/1076, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013 nustatomos papildomos taisyklės dėl paramos gavėjo pakeitimo ir dėl su tuo susijusios atsakomybės ir minimalūs reikalavimai, kurie turi būti įtraukti į viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sutartis, finansuojamas Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis (OL 2015 L 175 p. 1), nuostatas.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

32. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios patvirtintos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtos ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, išdėstyti projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

33. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 85 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 15 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

34. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) lėšų.

35. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Tinkama finansuoti, jei neviršija 5 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Netinkamos finansuoti žemės nuomos išlaidos.
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Tinkama finansuoti, išskyrus paprastojo ir kapitalinio remonto išlaidas.
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Tinkama finansuoti, išskyrus: 1. įrangos, įrenginių ir kito turto lizingo (finansinės nuomos) išlaidas; 2. įrangos, įrenginių ir kito turto atsarginių / pakaitinių dalių įsigijimo išlaidas; 3. naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas.
5.	Projekto vykdymas	Netinkama finansuoti, išskyrus investicijų projekto ir sąnaudų ir naudos analizės parengimo / pirkimo išlaidas.
6.	Informavimas apie projektą	Tinkamos finansuoti tik privalomos informavimo apie projektą priemonės pagal Projektų taisyklių 37 skirsnio 450.1 ir 450.4 papunkčius.
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	Netinkama finansuoti.

36. Projektinio pasiūlymo ir paraiškos parengimo išlaidos yra netinkamos finansuoti, išskyrus projektinio pasiūlymo priedo – investicijų projekto su sąnaudų ir naudos analize parengimo / pirkimo išlaidas, jeigu šios išlaidos yra patirtos ne anksčiau kaip 2014 m. sausio 1 d. Šių priedų rengimo / pirkimo išlaidas pareiškėjas gali įtraukti į projekto biudžetą.

37. Pareiškėjas arba partneris privalo savo lėšomis sumokėti statybos darbų išlaidas, susijusias su inžineriniais tinklais, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, išskyrus šiuos atvejus:

37.1. kai inžineriniai tinklai patikėjimo teise ar nuosavybės teise priklauso pareiškėjui ir (arba) partneriui yra būtini statiniuose vykstantiems technologiniams procesams ir technologinių įrenginių normaliam darbui užtikrinti;

37.2. kai inžineriniai tinklai yra kelio statiniai, kurie, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymu, yra kelio sudėtinė dalis ir yra kelio (pėsčiųjų ir / ar dviračių tako) juostoje, o pagrįstais atvejais – ir didesniame plote, kaip tai apibrėžta kelių techniniame reglamente KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3 „Dėl kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ patvirtinimo“, arba kurie yra gatvės elementai, kaip numatyta statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. Nr. D1-533 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“.

38. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu ir po projekto finansavimo pabaigos, taikomi reikalavimai, nustatyti Projektų taisyklių 36 skirsnyje.

39. Nepiniginis projekto vykdytojo ir (arba) partnerio įnašas laikomas netinkamomis finansuoti išlaidomis.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

40. Savivaldybių vykdomosios institucijos (toliau – savivaldybių institucijos) iki regiono plėtros tarybos sekretoriato kvietime teikti projektinius pasiūlymus nurodyto termino turi regiono plėtros tarybos sekretoriatui raštu pateikti projektinius pasiūlymus dėl regiono projektų įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) pagal formą, nustatytą Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1V-893 „Dėl Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašas), kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Kartu su projektiniu pasiūlymu savivaldybių institucijos turi pateikti investicijų projektą, parengtą pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Kartu pateikiamas į elektroninę laikmeną įrašytas investicijų projektas. Tuo atveju, jei projekto investicijų suma, atėmus joms tenkantį pridėtinės vertės mokestį, viršija 300 tūkst. eurų, kartu su investicijų projektu pateikiamas jo priedas – sąnaudų ir naudos analizės rezultatų lentelė Excel formatu kuri rengiama vadovaujantis Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodika, skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Investicijų projekte turi būti išnagrinėtos ir palygintos projekto įgyvendinimo alternatyvos, pasirinktos vadovaujantis Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodika.

41. Regiono plėtros taryba, regiono plėtros tarybos sekretoriatui įvertinus projektinius pasiūlymus, priims sprendimą dėl regiono projektų sąrašo sudarymo. Į regiono projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 49 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į regiono projektų sąrašą, įgis teisę teikti paraišką finansuoti projektą.

42. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas/Planuojami valstybės (regionų) projektai“ prie konkretaus planuojamo projekto „Susijusių dokumentų“.

43. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo 46 punkte nurodytais priedais teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS), o jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės – įgyvendinančiajai institucijai raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus) Projektų taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka.

44. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

45. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai informuoja pareiškėjus raštu / per DMS.

46. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus (Aprašo 46.2–46.6 papunkčiuose nurodytų paraiškos priedų formos skelbiamos ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant dokumento tipo „paraiškų priedų formos“):

46.1. partnerio (-ių) deklaraciją (-as), jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriais (Partnerio deklaracijos forma integruota į pildomą paraiškos formą);

46.2. Klausimyną apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, jei pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą;

46.3. Informaciją apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus;

46.4. Informaciją apie iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamas pajamas (taikoma, kai finansuojamo projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma iki pajamų įvertinimo viršija 1 mln. eurų);

46.5. projekto biudžeto paskirstymą pagal pareiškėją ir partnerį (-ius), jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriais;

46.6. informaciją apie pareiškėjui (partneriui) suteiktą valstybės pagalbą (išskyrus *de minimis* pagalbą), užpildytą pagal formą Informacija apie iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamiems projektams suteiktą valstybės pagalbą (išskyrus *de minimis* pagalbą);

46.7. jeigu projektas įgyvendinamas kartu su partneriu, jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties kopiją; jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį pasirašo pareiškėjas ir partneris (-iai); po paraiškos pateikimo jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį galima keisti tik suderinus su įgyvendinančiaja institucija; po projekto paraiškos vertinimo ataskaitos pateikimo Ministerijai jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis gali būti keičiama tik tuo atveju, jei pakeitimai neturi esminės įtakos paraiškos vertinimo išvadoms ir neprieštarauja Aprašo nuostatoms; pakeitimai turi būti įforminami kaip susitarimas pakeisti jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį; jungtinės veiklos (partnerystės) sutartyje įsipareigojama laikytis pagrindinių geros partnerystės praktikos taisyklių:

46.7.1. visi partneriai turi būti perskaite paraišką ir susipažinę su savo teisėmis ir pareigomis įgyvendinant projektą;

46.7.2. projekto įgyvendinimo metu projekto vykdytojas privalo reguliariai konsultuotis su partneriais ir nuolat juos informuoti apie projekto įgyvendinimo eigą;

46.7.3. projekto vykdytojas visiems partneriams privalo persiųsti visų įgyvendinančiajai institucijai teikiamų ataskaitų kopijas;

46.7.4. visi projekto pakeitimai, turintys įtakos partnerių įsipareigojimams ir teisėms, prieš kreipiantis į įgyvendinančiąją instituciją pirmiausia turi būti raštu suderinti su partneriais;

46.7.5. prieš teikdamas paraišką iki regiono projektų sąrašė nustatytos datos pareiškėjas susitaria su visais partneriais dėl projekto metu sukurtų produktų, nupirkto ar sukurto turto ir atliktų darbų nuosavybės teisių pasiskirstymo;

46.8. finansavimo šaltinius patvirtinančius dokumentus – savivaldybės tarybos sprendimą ir (ar) partnerio (-ių) pažymas, patvirtinančias pareiškėjo ir (ar) partnerio (-ių) indėlį finansuoti projekto tinkamų išlaidų dalį, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, ir netinkamas išlaidas, nurodant finansavimo šaltinius, sumas ir laiką; šios pažymos turi būti patvirtintos pareiškėjo ir (ar) partnerio (-ių) įmonės / įstaigos vadovo ir vyriausiojo finansininko parašais;

46.9. patvirtintą pareiškėjo (partnerio) įstatų (nuostatų ir (ar) statuto) kopiją, jei ši informacija yra neprieinama viešai ar registruose;

46.10. pareiškėjo darbuotojų, atsakingų už projekto įgyvendinimą (projekto vadovo ir projekto finansininko), gyvenimo aprašymus (CV); juose turi būti įrašyta darbuotojo vardas, pavardė, gimimo data, aprašytas išsilavinimas, darbo patirtis, įgūdžiai, kalbų mokėjimas bei kita naudinga informacija;

46.11. įsakymo (-ų), kuriuo (-iais) pareiškėjo darbuotojai, atsakingi už projekto įgyvendinimą, paskirti projekto vadovu ir projekto finansininku, kopiją (-as);

46.12. VI Registrų centro išduotą išrašą ar šios įmonės Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotą dokumentą, patvirtinantį jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis, įrodantį partnerio (-ių) atitikimą 1 priedo 5 lentelės 5.4.1 ir 5.4.3, 5.4.4 punktų reikalavimus (taikoma tik privatiems juridiniams asmenims; šis reikalavimas taikomas tik tuo atveju, jei įgyvendinančioji institucija pati neturi galimybės gauti tokios informacijos).

47. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma regionų projektų sąrašė, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

48. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta gyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal regionų projektų sąrašą.

49. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

50. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

51. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo regiono projekto paraiškos gavimo dienos.

52. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS arba raštu, jei neužtikrinamos DMS funkcinės galimybės.

53. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Apraše ir (arba) Projektų taisyklių 14–16 skirsniuose, juose nustatyta tvarka. Paraiška taip pat atmetama, jeigu pareiškėjas įgyvendinančiajai institucijai paprašius per nustatytą laiką nepateikia Aprašo 46 punkte nustatytų dokumentų arba nepatiksina šiuose dokumentuose pateiktos informacijos. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS arba raštu, jei neužtikrinamos DMS funkcinės galimybės, per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

54. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

55. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

Ministerija turi teisę neskirti finansavimo tiems projektams, kurių įtraukimas į regiono plėtros planą buvo nesuderintas su Ministerija, vadovaujantis Regionų plėtros planų rengimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 1V-706 „Dėl Regionų plėtros planų rengimo metodikos patvirtinimo“.

56. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS arba raštu, jei neužtikrinamos DMS funkcinės galimybės, pateikia šį sprendimą pareiškėjams.

57. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp pareiškėjų ir įgyvendinančiosios institucijos.

58. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius sutarties, pasiūlymas pasirašyti sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti sutarties pasirašymo terminą.

59. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

59.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

59.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumento formą pasirenka projekto vykdytojas.

VI SKYRIUS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

60. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

61. Projekto vykdytojas turi apdrausti projekto įgyvendinimui skirtą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirtu finansavimo lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas Projekto įgyvendinimo laikotarpiui ir Aprašo 64 punkte nurodytam laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigijamas. Draudiminio įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą, taip pat turi užtikrinti, kad tokio įsipareigojimo laikytųsi ir partneris (-iai).

62. Projekto vykdytojas privalo užtikrinti, kad visi su projekto įgyvendinimu susiję viešieji pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais; projekto sutartys būtų įgyvendinamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais.

63. Projekto vykdytojas privalo užtikrinti, kad visų su projekto įgyvendinimu susijusių viešųjų pirkimų, kurie bus pradėti po Aprašo patvirtinimo, konkursų sąlygose perkamiems produktams (projektavimo paslaugoms ir statybos darbams) būtų numatyti aplinkai palankūs (žalieji) kriterijai; rangos darbų sutartys būtų parengtos vadovaujantis Tarptautinės inžinierių konsultantų federacijos (FIDIC) Užsakovo suprojektuotų statybos ir inžinerinių darbų statybos sutarties sąlygomis (Raudonoji knyga).

64. 5 metus po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų taisyklių 27 skirsnyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

APRAŠO KEITIMO TVARKA

65. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

66. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.
